

POSUDEK OPONENTA NA DISERTAČNÍ PRÁCI

Téma práce:

GEOCROWDSOURCING JAKO NÁSTROJ PRO ZVYŠOVÁNÍ KVALITY ŽIVOTA OBYVATELSTVA V OBCÍCH ČR

Autorka: Mgr. Ing. Barbora Haltofová

Aktuálnost řešeného tématu:

Téma participace občanů na veřejné správě a sním spojené využívání moderních technologií je v současné době velmi aktuální. Mnoho orgánů veřejné správy využívá celou řadu geoinformačních technologií včetně GIS a dalších webových či mobilních aplikací, které využívají či pořizují prostorová data. Pořízení a provoz těchto technologií často není levný a je tedy na místě zabývat se efektivitou, náklady a přínosy. Z těchto důvodů hodnotím téma práce jako vysoce aktuální a pro praxi velmi potřebné.

Formální úprava, jazyková úroveň, terminologie:

Z formálního pohledu je práce zpracována na vysoké úrovni, je psána přehledným a srozumitelným způsobem, struktura práce odpovídá potřebám řešení. Množství překlepů se vyskytuje v akceptovatelném podobě. Grafická stránka práce je na dobré úrovni, pouze příloha 6 není příliš čitelná. Jednotlivé hodnocené aplikace by mohly být doplněné grafickými ukázkami. Jazyková úroveň práce odpovídá požadované úrovni disertační práce. Autorka používá vhodný odborný sloh a odpovídající odbornou terminologii. Výhradu mám pouze k občasnému nevědomému zaměňování pojmů geoinformatika a GIS, a dále k používání pojmu GIS také pro aplikace, které ve skutečnosti plnohodnotným geografickým informačním systémem nejsou. Z mého pohledu kartografa a geoinformatika je nevhodné používání pojmu koncepční mapa, přesněji se jedná spíše o schéma. Jde však spíše o detail, nikoliv o závažnou připomínku.

Rešerše, práce s literaturou:

Rešeršní část práce je zaměřená na tři hlavní tematické oblasti, a to veřejnou správu, crowdsourcing a geoinformatiku, resp. zejména GIS, jako její dílčí část. Oceňuji pestrost a aktuálnost použitých zdrojů, které pokrývají jak českou, tak zahraniční literaturu. Autorka uvádí všechna témata do širších i zahraničních souvislostí a vše následně zasazuje do českého kontextu, který je pro řešení práce nezbytný a velmi důležitý. Z mého pohledu v rešerši postrádám přesnější vymezení pojmu geoCS. Podrobněji je toto téma zmiňováno na str. 47, avšak bez patřičných citací, které však lze v literatuře bez problémů nalézt. Rovněž by bylo vhodné definovat rozdíl mezi urgentními a neurgentními problémy, se kterými autorka v práci dále pracuje. Pro komplexnější pokrytí řešeného tématu bych osobně zařadil podrobnější komentář také k pocitovým mapám, které jsou v současnosti jedním z nejčastějších nástrojů sběru prostorových dat pomocí crowdsourcingu. Podobně by bylo vhodné zmínit připomínkování územních plánů, což je rovněž jeden z významných způsobů zapojení občanů do veřejné správy za účelem zvyšování kvality života. Naopak velmi dobře je v rešerši popisována nejasnost terminologie v některých oblastech geoinformatiky (např. PPGIS, GeoWeb, atd.). Za důležité považuji zmínky o rovném přístupu obyvatel k technologiím a o důležitosti zapojení všech skupin obyvatel za účelem reprezentativnosti.

Metody a postup z pracování:

Autorka pro řešení práce použila především kvalitativní metody výzkumu, a to konzultace s odborníky, polostrukturované rozhovory, rešerši, analýzu informačních a sekundárních zdrojů a v neposlední řadě

Q-metodologii. Sesbíraný vzorek dat je dostatečně reprezentativní, rovněž jeho zpracování je provedené správným způsobem.

V práci však není příliš důsledně rozlišováno mezi mobilními a webovými aplikacemi. To, zda je aplikace vyvíjena jako mobilní nebo jako webová (responzivní/neresponzivní) má poměrně zásadní vliv na spolehlivost, četnost využívání a v neposlední řadě také cenu za vývoj a provoz. Odlišný je potom také často způsob uložení dat a následná práce s nimi. S tím souvisí i zadávání vstupů ze strany občanů buď přímo v terénu nebo naopak v pohodlí domova. Přesnější rozlišování by mohlo napomoci k přesnější identifikaci klíčových faktorů a dále také ke zjištění vynaložených nákladů.

Výsledky a jejich uplatnění v praxi a výzkumu:

Disertační práce přináší teoretické i praktické výsledky, které je možné dále využít jak ve výzkumu, tak v praxi. Z pohledu výzkumného je cenné především teoretické ukotvení problematiky geoCS do elektronizace české veřejné správy. Většina dřívějších prací řešených v Česku se podobnou problematikou zabývala především z technického pohledu, autorka se jako první zaměřila na problematiku implementace ve spojení s náklady a přínosy. Drobnou připomínku mám ke kapitole 7 (Limity výzkumu), zde bych očekával mnohem podrobnější rozbor a diskuzi dosažených výsledků a dále také diskuzi negativ a nedostatků ve používání geoCS. Autorka sice výsledky diskutuje již v kapitole 5, avšak stručnější kritické shrnutí v kapitole 7 by bylo rovněž vhodné.

Největší přínos a uplatnitelnost výsledků práce spatřuji v aplikační rovině pro potřeby veřejné správy. Pro řadu měst, ale i menších obcí, mohou být velmi cenné hlavní zjištění prezentované formou klíčových faktorů úspěšného nasazení nástrojů geoCS. Prakticky využitelný je také přehled aplikací využívaných v obcích ČR.

Otázky k obhajobě

- Jak autorka definuje rozdíl mezi urgentními a neurgentními problémy?
- Na str. 76 jsou uvedeni odborní konzultanti, o koho se jednalo?
- Na str. 79 je uvedeno, že při kódování byl použit časový odstup, co je tímto myšleno?
- Narazila autorka na obce, které využívají jednoduché „neprostorové“ formuláře pro hlášení závad, poruch nebo problémů?
- Byly z rozhovorů patrné výraznější rozdíly mezi úředníky a starosty? Osobně bych očekával mírné „přehánění“ ze strany starostů, vyzdvihování pozitiv a naopak podceňování objemu práce, který musí běžní úředníci (a tvůrci a správci aplikací) vykonávat.
- Jaká jsou hlavní negativa a omezení ve využívání nástrojů pro geoCS?

Splnění cílů:

Autorka si při řešení práce jako hlavní cíl vymezila identifikovat faktory, které ovlivňují úspěch implementace a využívání geoCS aplikací určených pro reportování závad a neurgentních problémů v obcích. Dále vymezila tři výzkumné otázky a 5 dílčích cílů, a pro jejich splnění provedla především kvalitativní výzkum v podobně polostrukturovaných rozhovorů, konzultací a pomocí Q-metodologie. Na základě analýzy sesbíraných dat bylo identifikováno několik klíčových faktorů, které mají vliv na úspěšnou aplikaci nástrojů geoCS ve veřejné správě. Cíle práce tedy hodnotím jako splněné.

Publikační činnost:

Nejsem detailně obeznámen s požadavky na publikační činnost studentů Ekonomiky a managementu, které mohou mít jistá oborová specifikace, proto posuzuji publikační činnost autorky z obecnějšího pohledu. Z předloženého přehledu publikační činnosti však soudím, že je autorka dostatečně aktivní,

vykazuje dlouhodobou a pestrou publikační aktivitu. Kromě již publikovaných prací jsou další práce odeslané nebo již přijaté do recenzního řízení.

Závěrečné hodnocení:

Předložená disertační práce je originální a částečně interdisciplinární prací, která zasahuje do problematiky veřejné správy, kvality života, crowdsourcingu a geoinformatiky. Řešené téma považuji za vysoce aktuální a důležité, především pro města a případně také pro další obce v Česku, ale i v zahraničí. Za největší nedostatek práce považuji nepřilíživé odlišování mezi mobilními a webovými aplikacemi. Lepší vymezení mezi různými typy aplikací by napomohlo k přesnějším výsledkům a k přesnějšímu zjištění finančních nákladů. Celkově však práce působí dobrým dojmem, autorka odvedla značný objem práce a dosáhla vytýčených cílů. Je zřejmé, že má široký přehled o dané problematice, což dokládá nejen samotná práce, ale také její publikační aktivita. Práci doporučuji k obhajobě.

V Olomouci dne 5. 12. 2019

doc. RNDr. Jaroslav BURIAN, Ph.D.
oponent disertační práce

